

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quinta. An ab omnibus individuīs possit abstrahi aliqua ratio communis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

Confirmatur explicando ipsam definitionem, dicitur enim primò illud, id est, quæcunq; res; dicitur, cui repugnat intrinsicè dividi in plures partes, ut excludatur natura communis singularizata, quæ licet nequeat existere in pluribus, hoc tamen non habet nisi ab extrinseco, ratione hæcietatis, item potest colligi quòd tale ens quòd est in pluribus sine sui divisione, sit adhuc singulare cum nò dividatur in plures partes subiectivas, sicut natura divina est in tribus personis. Dicitur denique quarum quælibet sit ipsum, quia totum homogeneum singulare verbi gratià aqua potest dividi in plura, sic quòd ex una aqua fiant plures aquæ singulares, quia nulla ex aquis divisis esset aqua primò divisa, aliàs deberet posse dividi in tot & tantas aquas, sicut ipsa aqua quæ primò dividebatur.

QUÆSTIO V.

An ab omnibus Individuis possit abstrahi aliqua ratio communis?

I.
Sensus quaestio-
nis pro-
ponitur.

Notandum. Difficultatem non esse, nec sermonem, an ab omnibus individuis possit abstrahi aliqua ratio communis quomodo-
docund; : sic enim certum est quòd ab omnibus individuis humanis possit abstrahi ratio viventis, animalis, & etiam rationalis, sed difficultas est, an ab omnibus individuis sub præcisa ratione individuorum formalitèr possit abstrahi ratio individui communis, sicut ab omnibus hominibus abstrahitur ratio hominis ut sic. Notandum iterum nec esse sermonem de individuis secundo intentionalitèr sumptis, sed de individuis sub prima intentione, quam intrinsicè important. In qua materia duplex est sententia; Negativa prima, quam tueritur Fonseca, Toletus, Scotus, & plurimi Scotista, inter quos mordicus hanc sententiam negantem defendunt Pasqualig. & Pontius moti ex eo quòd Scotus I. d. 3. q. 3. sub litt. I. & in 2. d. 3. q. 6. §. ad quaestionem doceat differentias essentielles esse primò diversas & in nullo conceptu per se uno quidditative convenientes; Affirmativa est secunda, cum D. Thoma, Hurtado, Oviedo, Arriaga, Merinero & tolemioribus Scotistis, Maltrio & Belluto, Barone, &c. an magis illi quam huic affirmativæ sententiæ patrocinetur Scotus, patebit statim. Unde cum eadem ad quaest.

II.
Ab omnibus
individuis
potest ab-
strahi ratio
communis.

Dico: potest abstrahi ab omnibus individuis conceptus communis singularis & predicabilis de quolibet inferiori in quid. Hæc Conclusio est cum secunda sententia contra primam, quare

Probatur Concl primò: Autoritate D. Augustini lib. 7. de Trinit. cap. 4. ubi expressè id docet, & ne mentem ejus ambiguum suspiceris, eum paulò fusiùs referam ut ex toto discursu quem facit facilis & clarius doctrina ejus pateat, dicit itaq; sic: Cum queritur quid tria, vel quid tres, conferimus nos ad aliquid speciale, vel generale inventiendum nomen, quò complectantur hæc tria: Pater ergò & Filius, & Spiritus Sanctus quoniam tres sunt, queramus quid tres sunt, & quid commune habeant. Quid igitur tres? Si enim tres persone

commune est eis id quòd persona est, ergò speciale hoc, aut generale est nomen eis si consuetudinem loquendi respicimus. Et: Hic verò nulla est essentie diversitas, oportet ut speciale nomen habeant hæc tria, quòd tamen non invenitur: Nam persona generale nomen est in tantum, ut etiam homo possit hoc dici, cum tantum intersit inter hominem & Deum. Deinde in ipso generali vocabulo si propterea dicimus tres personas, quia commune est id quòd persona est, alioquin nullo modo possunt ita dici, quemadmodum non dicuntur tres Filii; Et inferius: Quam enim illis est commune nomen essentie, ut singulus quisq; dicatur essentia, tam illis commune est, vel substantiæ, vel personæ vocabulum; Ex quibus clarè liquet expressè Divum Augustinum docere, personæ nomen & conceptum esse commune de singulis predicabilem, ergò; unde si ex hoc capite quòd videlicet Pater, Filius, & Spiritus Sanctus dicantur tres, sapientissimè D. Augustinus inferat, personam nomen esse commune: hinc de mente D. Bernardi quoq; dubitandum non venit, nam ipse quoq; dulcissimè concinnat lib. 5. de Consid. cap. 8. Personarum multiplicatèr & pluralitatèr cum unitate substantiæ Patrem, Filium & Spiritum Sanctum esse tres, ergò hoc nomen personæ eù est commune.

Probatur Conclusio secundò:

III.
Autoritate Scoti I. d. 23. q. un. ubi circa finem postquam pro utraq; parte subtilissimè differuisset, concludit his verbis: Ista igitur via supposita, sicut certa, quòd a personis potest abstrahi aliquis conceptus negativus negationis in genere, & hoc non solum a personis quasi constitutis, sed etiam a formalibus constitutivis earum; est dubitatio ulterior, utrum tale commune solummodo sit negativum abstrahibile ab eis, vel aliquid positivum, & videtur quòd oporteat ponere aliquid positivum possibile abstrahi ab eis, propter verbum Augustini de doct. Christ. & Magistri in littera d. 25. quæ additæ sunt contra opinionem, potest dici quòd ab individuis abstrahi potest non tantum species quæ dicit quidditatem inferiorum, sed etiam aliquid proprium. Vides quomodo non solummodo asserit & adstruit doctrinam nostram, sed & eam, sic definitivè ponit propter verbum Augustini, En reverentiam in Magnum Sanctum Doctorem: sed ne suspiceris, aut interpretari coneris, quasi ex mente aliorum hoc statuat, non verò veluti suam sententiam, clariorem percipe testificationem & doctrinam, ubi non modo sententiam nostram tradit, verum etiam modum, quò id verum sit, proponit, dum sic ait I. d. 26. q. un. infra num. 11. Ad aliud dico, quòd licet aliquis conceptus communis possit haberi qui dicatur in quid de generatione divina & spiratione divina, imò forte qui dicatur in quid de Paternitate divina & creata, tamen nulla realitas potest esse in divinis aliquo modo distincta ex parte rei, à qua desumatur iste conceptus dictus in quid, quæ realitas sit determinabilis per aliam realitatem, sicut conceptus communis est determinabilis per alium conceptum in intellectu, & impossibilitas hujus & ratio satis dicta est; dico igitur quòd Paternitas & Filialitas non sunt duo primò diversa quantum ad intellectum, quin intellectu possit abstrahere aliquem conceptum realem communem, sed sunt primò diversa quantum ad realitatem & realitatem, ita quòd nullum unum gradum realitatis includant, qui sit quasi potens-

potentia & determinabilis per proprias differentias, vel quasi differentias proprias, sicut albedo & nigredo includunt realitatem aliquam ejusdem rationis determinabilem, per proprias differentias specificas earum, sive realitates a quibus sumuntur earum differentia specificae, & tunc illa propositio major quod primò distinctiva sunt primò diversa, debet intelligi de ipsis realitatibus quae primò constituunt ut quantum ad non in aliqua una realitate formali, quam formaliter inconvenientiam elidunt ambo. Hæc Doctor ibi. Confirmatur ex eodem 1. d. 2. q. 3. §. ad illa ubi docet hanc propositionem esse concedendam, *singulare est universale*, quia licet illud quod concipitur sit singularitas, modus tamen sub quo concipitur est universalitas. Sed

IV. Probatur Conclusio Ratione I.

Quia possunt omnia individua cognosci instar unius per conceptum correspondentem huic voci Individuum, cujus objectum non erit aliqua ratio præcisa ex parte objecti, sed aggregatum quoddam omnium individuationum, quod per distributionem accomodam erit prædicabile de hac illa individuatione, hoc & illo individuo.

2. Quia hic Syllogismus est bonus: Omne individuum est incommunicabile, Petrus est individuum, ergò Petrus est incommunicabilis; sed si nihil daretur univocè commune omnibus individuis, ut sunt individua, talis Syllogismus non esset bonus, ergò debet aliquid commune admitti, patet ma. probatur minor. Terminus medius debet esse univocus in Syllogismo, alias extremitates non jungerentur in tertio, sed una extremitas cum medio termino secundum unam rationem, & alia secundum aliam & sic in Syllogismo erunt quatuor termini, ergò debet admitti aliquid commune omnibus individuis.

V. 3. Tum quia definitio individui omnibus in particulari convenit, non minùs quàm definitio hominis convenit omni homini, tum quia individuo ut sic competunt signa quantitativa omnis, nullus, &c. sed hæc non competunt nisi rebus communibus, ergò, patet minor, quia non dicimus Omnis, Petrus Omnis, Paulus, Omnis hic homo, &c.

Probatur 4. Cum Maffrio, argumento, quod in Metaphysica veluti efficacissimum adfert. Omnes individuationes & hæcitate non modò conveniunt in communi nomine, sed etiam in ipsa ratione hæcitate, ita ut assignata ratione quid sit hæcitate, eandem rationem intrinsecè & quidditative Petreitas & Pauleitas, sicut ipse Petrus & Paulus participant ipsam rationem humanitatis; ergò non modò in nomine, sed etiam in conceptu aliquo convenient Petreitas & Pauleitas, consequenter ab eis poterit abstrahi ratio aliqua communis omnibus individuis. Ad hanc rationem varii varia respondent, nulli tamen ad sufficientiam, & inter Scotistas aliqui dicunt, quòd inter hæcitate detur aliqua convenientia analogæ, quæ tamen non importat aliquem conceptum communem præcisum, sed solum quandam proportionem, quàm hæcitate servant inter se in modo constituendi & faciendi

differre. Sed hæc responsio non solvit argumentum, quod non modò probat convenientiam aliquam analogam, sed etiam univocam in conceptu hæcitate ut sic, singularum hæcitate; Ita si hoc argumentum non demonstraret conceptum communem univocum, in nullis præcisionibus objectivis, sive transcendentibus, sive prædicamentibus, probari posset conceptus aliquis communis univocè ab omnibus, quia semper licet poterit omnia entia non nisi analogicè & proportionalitèr convenire, similiter omnes homines non nisi proportionalitèr convenire in ratione humanitatis, quidquid enim adfertur ad probandum conceptum univocum inter homines, adfertur etiam in differentis individualibus, ergò, vel admittendus erit aliquis talis conceptus univocus inter illas, vel dicendum, quòd nec ab omnibus hominibus possit abstrahi aliquis conceptus univocus in ratione humanitatis, quod tamen nullus Scotista dicit.

VI. Opponitur contra Conclusionem Auctoritas Scoti 2. d. 3. q. 6. ubi videtur omnem omnium convenientiam individuorum negare quæ talium, dicens: *Omnis differentia differentium reducitur ad aliqua primò diversa, alioquin non esset status in differentibus, sed individua proprie differunt, quia sunt diversa aliquid idem entia, ergò eorum differentia reducitur ad aliqua primò diversa, &c. igitur præter creaturam in hoc & illo sunt aliqua primò diversa, quibus hoc & illud differunt, ergò. R. verum esse Scotum in præfato loco sic rigidum fuisse in admittendo aliquem conceptum communem, verum alibi temperavit istum rigorem, ut patet ex locis supra allegatis. Ideò ergò Scotus in præfati loco intelligendus est, quòd differentia sunt primò diversa, ita ut nullus conceptus communis adæquatus qui importaret aliquam veram realitatem possit ab eis abstrahi; non negavit tamen, quin ab omnibus possit abstrahi ratio aliqua communis ab omnibus inadæquatè conceptis, imò hoc expressè docuit supra, unde Scotus benè intellectus non contra nos, sed est pro nobis.*

VII. Arguitur ratione primo; Individuum, secundum nos benè definitur cum Porphyrio: quòd sit id, quod de uno solo prædicari potest, & cujus proprietatum collectio in nullo alio reperitur, sed si esset ab omnibus conceptus aliquis communis abstrahibilis, non prædicaretur de uno solo, nec proprietatum collectio in nullo alio esset, ergò, ma. patet, mi. probatur, quia tunc posset prædicari de pluribus, ergò. R. dist. ma. individuum definitur, &c. quòd de uno solo prædicari potest, ut quid, concedo ma. ut modus, nego ma. & dist. similiter minorem, nego consequentiam. Itaq; individuo tantum convenit prædicari de uno solo, si consideretur præcisè in quantum tale est, si verò consideretur sub modo concipiendi tunc potest prædicari de pluribus prædicatione tam exercitâ, quàm signatâ; unde quando prædicatur ut modus, tunc individuum tantum confusè & inadæquatè concipitur. si verò conciperetur adæquatè & clarè, tunc ipsi repugnaret talitèr prædicari.

T a Instatur.

Instatur. Porphyrius definiens individuum, tradensq; allegatas definitiones pro exemplis attulit ut *Socrates, hoc album*, ergò non definiuit individua confusè accepta, sed clarè quoniam si individuum in communi acceptum definiuisset non valeret exempla data, ergò. *R.* Porphyrium illa exempla attulisse non quia immediatè *Socratem & hoc album* definiuerit, sed ideò, quia omne quod signatur in secundis intentionibus, exercetur in primis, ut supra dictum est etiam in exemplis allatis à Porphyrio, quando definiuit genus & speciem.

Urgetur. Si immediatè non definiuit Porphyrius *Socratem & hoc album*, sequeretur quòd Petrum esse hominè non posset immediatè prædicari de Petro, sed hoc est inconueniens, ergò. Probatur sequela *ma.* Ideò non potest immediatè prædicari animal de Petro, quia mediat inter eum & animal, vel genus, species, sed hic etiam mediet ratio individui communis, ergò non posset immediatè prædicari de Petro, quòd Petrus sit homo. *R.* negando sequelam *ma.* cujus probationis majorem distinguo ideò, &c. quia mediat species importans veram realitatem, concedo *ma.* quia importat & mediat aliquid commune per purum conceptum nego *ma.* similiter dist. *mi.* sed hic mediet ratio individui importans veram realitatem nego *mi.* sed hic mediat ratio individui communis tantum per conceptum concedo *mi.* & nego consequentiam. Itaq; inter individuum & speciem medium datur per rationem, non verò aliquod medium à parte rei, unde à parte rei species est immediata individui, sicut individuum est immediatum generi (scilicet genericum) per rationem & conceptum, licet à parte rei sit mediatum.

Replicatur. Si mediet, deberet poni in prædicamentis, sed non ponitur, ergò non mediat, patet *ma.* quia series & coordinatio prædicamentorum requirit ut immediatoria semper sibi invicem subordinentur; *mi.* etiam patet, ergò. *R.* negando sequelam quòd scilicet medium inter Petrum & hominè, id est, ratio individui communis, debeat poni in prædicamentis, quia ibi non ponuntur nisi naturæ veræ, veræq; realitates, non verò modi naturæ, & putri conceptus inadæquati, qualis est individuatio.

Arguitur 2. In individuacione non potest dari ratio contrahibilis, & ratio contractiva, ergò nequit dari conceptus communis qui postea contrahatur per Petritatem & Pauleitatem, prob. ant. quia differentia individualis secundum rationem formalem individuacionis est ultimum contractivum, ergò non poterit ulterius contrahi. *R.* dist. ant. non potest dari in individuacione ratio contrahibilis, & ratio contractiva eadem sub ratione concedo ant. sub diversa ratione nego ant. & consequentiam; ad probat. ant. *R.* dist. quoq;. Differentia individualis est ultimum contractivum verè & à parte rei concedo ant. veluti modus & conceptus nego ant. Individuatio licet sit à parte rei ultimum contractivum, per intellectum tamen inadæquate concipientem potest fieri universalis ut modus

Instatur. Contrahibile & contractivum important diversas formalitates, & unum debet esse extra rationem formalem alterius, ergò nequit dari sic conceptus communis, probatur consequentia, Quia contractiva illius non habebunt rationem individuacionis, sed quòd non habet rationem individuacionis nequit esse determinativum alicujus communis. *R.* dist. ant. Contrahibile & contractivum important diversas formalitates reales, si fiat contractio verè & à parte rei concedo ant. si fiat contractio per intellectum importantem diversas formalitates reales, nego ant. cujus antecedentis rationem sic pariter distinguo, unum debet esse extra aliud realitèr, si realitèr contrahantur concedo, unum debet esse extra aliud realitèr si per rationem contrahantur, nego ant. Itaq; in tali casu contractio per rationem facit etiam contrahibile & contractivum discerni, & unum esse extra aliud per rationem, non verò à parte rei; Itaque tam hoc quàm præcedens argumentum solum probat quòd non detur natura à parte rei individuacionis, quæ esset contrahibilis ad plura individua sicut est contrahibilis natura humana, quòd omninò verum est, quia hæc ceitas à parte rei est tantum contractiva, nec aliud reale munus exercet, quàm contrahendi & singularizandi, illa tamen realitas quæ à parte rei dicitur contractiva & hæc ceitas, potest inadæquate concipi ut convenit cum alia hæc ceitate in munere faciendi ultimè differre, & tunc inducit modum contrahibilis, & sic per intellectum eadem profusus realitas à parte rei dividi potest & partiri in duos conceptus, quorum unus sit communis & contrahibilis; alter contractivus & proprius, quorum unus sit extra alium per rationem, & duas habeant simul formalitates rationis.

Urgetur. Sicut ab omnibus individuacionibus potest abstrahi aliquis conceptus communis contrahibilis per individuaciones, ita potest deinde eam considerare intellectus ut contrahibilem iterum per differentias alias, & sic in infinitum, sed talis processus in infinitum vitiosus est, ergò. Probatur sequela, quia poterit intellectus denudè differentias individuales illam contrahentes inadæquate concipere, sed ex tali inadæquato conceptu iterum individuatio præscindet, & sic in infinitum, ergò. *R.* dist. sequelam *ma.* sicut ab omnibus, &c. & sic in infinitum in conceptibus, seu præcisionibus formalibus transeat *ma.* in præcisionibus objectivis nego *ma.* & similiter dist. *mi.* sed inconueniens est admittere processum in infinitum, in præcisionibus objectivis, concedo *mi.* in præcisionibus formalibus, nego *mi.* & consequentiam. Itaque non videtur magnum esse inconueniens in actibus intellectus quòd priorem repetat abstractionem de eodem objecto processum in infinitum admittere, præter defatigationem capitis, tibi ergò consule.

Arguitur 3. Idem non potest esse ratio formalis conveniendi & disconveniendi, sed individuatio est ratio formalis disconveniendi, IX.

VIII.
Secundum.

IX.
Tertium.

venienti, ergo nequit habere rationem conveniendi. R. dist. ma. non potest esse ratio conveniendi & disconveniendi si eodem modo sumatur transeat ma. si diversimodè sumatur nego ma. & distinctà similiter mi. nego consequentiam. Individuatio, ergo in communi est ratio conveniendi, quia sic est confusè & inadæquate cognita, habetq; rationem communis, adæquate verò & clarè cognita est ratio differendi ut Petreitas & Pauleitas.

Inlatur; Nihil potest concipi sub conceptu sibi repugante, sed natura individuatiōnis est ut sit una de se hæc numero, ergo non potest concipi veluti communis quomodocunq; concipiatur, quia revera concipitur conceptu repugante, quod implicat. R. concessã ma. dist. mi. Individuatio est de se hæc numero essentialitèr à parte rei & adæquate concepta concedo mi. inadæquate concepta nego mi. & consequentiam. Quia argumentum tantum probat individuatiōnem non posse esse communem ut quid, eò modò, quò est natura humana, vel bovina, non verò quòd non possit esse communis ut modus, nec propterea concipietur sub modo repugante sibi, quia modus repugans sibi tantum est, quòd non possit concipi communis communitate per veram realitatem importatã, non verò per purum rationis conceptum.

Urgetur; Eadem ratione natura divina possit dicit universalis quòd tamen est inconveniens ergò, probatur assumptum, quia natura divina etiam poterit inadæquate concipi: ergò. R. negando sequelam disparitas est, quia habemus fundamentum ad concipiendam singularitatem sub ratione communi, quale non habemus in natura divina, aut quacunq; alia im-multiplicabili, quia individualitates sunt plures à parte rei, & inter se habent aliquam similitudinem, seu convenientiam virtuales & fundamentalem in modo constituendi & distinguendi individua, quale non habet natura divina.

Replicatur; Si talis convenientia & similitudo in modo faciendi differre & constituendi sufficit debet admitti communitas à parte rei, sed talis non est conceptus per puram rationem, ergò: probatur sequela majoris, Ex reali similitudine Petri & Pauli in natura humana arguitur communitas realis naturæ, ergò etiam ex eo quòd Petreitas & Pauleitas sibi similes sint, debet admitti communitas realis. R. negando sequelam ma. & probationis paritatem Quia similitudo Petri & Pauli est realis, formalis, & actualis, ideoq; erit fundamentum actuale, similitudo autem Petreitatis & Pauleitatis est solum fundamentalis, cum à parte rei sint simpliciter simplices formalitèr facientes differre, & simpliciter alterius ac alterius rationis & primò diversè.

QUESTIO VI.

An natura creata individuetur per aliquid superadditum, & an illud sit quid positivum.

Suppono tanquam certissimum, quòd quidquid in rerum natura à parte rei existit id

esse singulare, nam sic non modò docet Philosophus pluribus in locis contra Platonem, sed etiam ipsa ratio clarè demonstrat: nam quidquid in rerum natura est, aut est Deus, aut creatura, Deus est singularissimus, omne autem creatum necessariò singulare esse debet, quia omnis productio cum sit singularis, in rem singularem tendit I. Met. cap. I. quò supposito veluti certo, & indubitato; in præsentì quæstione quaeritur, an illa res sit singularis per semetipsam existentem & essentiam suam, an verò per aliquid additum naturæ, & illud an sit quid positivum, an verò quid negativum? Nominales post ducem suum Oechamum docent singularitatem nihil esse præter essentiam ipsius naturæ, nam quemadmodum natura ex se formalitèr est natura, ita etiam ex se est singularis, Oechamum sequuntur Durandus, Clureolus, & plures Thomista in substantiis Spiritualibus, In eandem sententiam multum inclinat imò expressè tenet Baro, nisi quòd Apolog. 5. Met. act. 2. gloriètur nullum hætenus subtilitatem hanc ex Scotistis conformitèr ad mentem Scoti attigisse, unde ipse ut putat de mente Scoti nullum requiri superadditum realitèr vel formalitèr, ut natura sit singularis: requiri tamen aliquod positivum superadditum ad hoc, ut natura una distinguatur ab alia quantum ad individua, seu ut constituantur individua primò diversa & distinguantur ab aliis; Verum non mihi videtur tantum hic in hac distinctione latere subtilitatis, quòd eam Scotistæ priores attigisse non debuerint, imò Baro solemnissimi principii Scotici tunc oblitus, fuisse debuit, quando hæc distinxit: scilicet, illud est principium distinctivum alicujus rei, quòd est ipsius constitutum, si ergò ad constituendam naturam singularem non requiritur aliquod principium positivum superadditum, nec requiretur ad eam distinguendam, & si e contra requiritur ad distinguenda individua & faciendum ut sint primò diversa, ergò etiam ad ea constituenda propter rationis paritatem, ex una & altera parte, quare ad primam partem quæstionis.

DICO I. Nulla res creata est singularis & individua ex suo principii intrinsicis, sed per aliquid superadditum. Hæc est communis, Realium contra Nominales: &

II. Natura est singularis per aliquid superadditum.

Probatur primò: Natura quæcunq; licet sit secundum se ad prædicata sua essentialia, nempe animalitatem & rationalitatem, natura humana, non est tamen determinata ad principia individualia: ergò ut sit à parte rei natura Petri, vel Pauli, debet habere aliquid per quòd determinetur ut sit hujus potius quàm illius, ant. patet quoad primam partem, scilicet, quòd ex se sit tantum determinata ad principia & prædicata sua essentialia; probatur etiam quoad alteram partem, quia humanitas, verbi gratiã ex se est indifferens ut sit in Petro & in Paulo, probatur etiam consequentia principalis, Quia ex eo quòd videmus naturam genericam esse indeterminatam ad plures species concedimus ei plures species per quas determinetur ad unam potius quàm ad aliam, ergò etiam si natura specifica est indeterminata, plura concedi debent per quæ determinetur ad individua sicut genus determinetur ad species.

T 3 Probatur